

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства охорони
здоров'я України

_____ 2026 року № _____

**Положення
про навчання на циклах спеціалізації та заходах безперервного
професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я**

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення, проходження професійного стажування та симуляційних тренінгів або тренінгів з оволодіння практичними навичками, що є складовою післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я.

2. Це Положення поширюється на:

працівників сфери охорони здоров'я, спеціальності яких входять до Номенклатури спеціальностей / профілів роботи за спеціальностями та відповідних їм професійних кваліфікацій / посад працівників сфери охорони здоров'я (далі – Номенклатура спеціальностей / профілів роботи), наведеної у додатку 1 до Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 квітня 2025 року № 650, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 травня 2025 року за № 824/44230 (далі – Порядок проведення атестації);

заклади вищої, фахової передвищої освіти та наукові установи, які провадять освітню діяльність на основі відповідної ліцензії у сфері післядипломної освіти за спеціальностями у сфері охорони здоров'я (далі – заклади освіти / наукові установи);

заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади, які проводять стажування працівників сфери охорони здоров'я та/або є клінічними базами закладів освіти;

провайдерів заходів безперервного професійного розвитку, які проводять симуляційні тренінги або тренінги з оволодіння практичними навичками.

3. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

куратор стажування – працівник сфери охорони здоров'я, що відповідає встановленим вимогам та здійснює моніторинг за виконанням завдань та обов'язків іншим працівником сфери охорони здоров'я у рамках програми професійного стажування;

моніторинг якості освіти – заходи щодо встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напрямку і причин відхилень від цілей;

оцінювання результатів навчання – поточне, проміжне та підсумкове оцінювання результатів навчання щодо оволодіння професійними компетентностями, визначеними програмами циклів спеціалізації / субспеціалізації / тематичного удосконалення;

професійна кваліфікація – стандартизована сукупність професійних компетентностей (результатів навчання), здобутих чи підтверджених на рівні фахової передвищої або вищої освіти та/або у системі післядипломної освіти (в інтернатурі, лікарській резидентурі, на циклі спеціалізації), що дозволяють здійснювати професійну діяльність за певною професією у сфері охорони здоров'я;

професійне стажування – захід безперервного професійного розвитку, що передбачає набуття практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у межах відповідної спеціальності;

профіль роботи – вузькоспеціалізований напрям професійної діяльності у межах відповідної спеціальності, право працювати за яким здобувається після проходження підготовки на циклі субспеціалізації;

сертифікат – документ, який підтверджує, що особа отримала професійну кваліфікацію або право працювати за певним профілем роботи у межах відповідної спеціальності, або пройшла навчання на заході безперервного професійного розвитку;

симуляційні технології – сукупність методів, технічних засобів та програмних рішень, що застосовуються для реалізації навчання у змодельованому середовищі, яке імітує реальні клінічні умови з метою безпечного набуття або оцінювання практичних (клінічних) навичок;

симуляційне навчання – форма практичного навчання, що реалізується із використанням симуляційних технологій з метою формування, вдосконалення або оцінювання практичних (клінічних) навичок і проводиться кваліфікованими інструкторами, які пройшли відповідну підготовку;

симуляційний тренінг або тренінг з оволодіння практичними навичками – захід безперервного професійного розвитку, що передбачає набуття певної практичної (клінічної) навички в умовах штучно створеного, наближеного до реальності професійного середовища для забезпечення максимальної безпеки пацієнтів та працівників сфери охорони здоров'я;

слухач циклу – особа, яка отримує освітні послуги для підготовки за програмою циклу спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення;

спеціальність працівника сфери охорони здоров'я – спеціальність, за якою здобувається чи підтверджується відповідна професійна кваліфікація у системі післядипломної освіти у сфері охорони здоров'я та/або під час здійснення професійної діяльності у сфері охорони здоров'я;

цикл спеціалізації – форма профільної спеціалізованої підготовки осіб з вищою або фаховою передвищою та/або післядипломною освітою для отримання професійної кваліфікації за певною спеціальністю;

цикл субспеціалізації – форма профільної вузькоспеціалізованої підготовки працівників сфери охорони здоров'я для набуття нових / додаткових професійних компетентностей, що дозволяють здійснювати професійну діяльність за певним профілем роботи в межах спеціальності;

цикл тематичного удосконалення – захід безперервного професійного розвитку, що передбачає набуття працівником сфери охорони здоров'я нових та/або удосконалення раніше набутих професійних компетентностей з окремих розділів спеціальності.

Інші терміни, наведені у цьому Положенні, вживаються у значеннях, наведених у Кодексі законів про працю України, Законах України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та Положенні про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 (далі – Положення про систему безперервного професійного розвитку).

II. Навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації)

1. Цикли спеціалізації проводяться у закладах освіти / наукових установах та є формою профільної спеціалізованої підготовки осіб з вищою або фаховою передвищою та/або післядипломною освітою для отримання професійної кваліфікації за певною спеціальністю.

Практичні і лабораторні заняття циклів спеціалізації проводяться у симуляційних (навчально–тренінгових) центрах, навчальних (навчально–виробничих) аптеках закладів освіти / наукових установ, а також структурних підрозділах (відділеннях) закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, які є університетськими лікарнями (клініками) або клінічними базами закладів освіти, аптечних закладів (фармацевтичних підприємств), які є базами практики закладів освіти. Практичні заняття циклів спеціалізацій за спеціальностями «Організація і управління охороною здоров'я», «Організація і управління фармацією», «Медична статистика» можуть

проводитись у навчальних приміщеннях закладів освіти шляхом індивідуального виконання спеціально сформульованих практичних завдань.

На вступ на навчання на циклах спеціалізації мають право особи (в тому числі іноземці та особи без громадянства; особи, які пройшли медичну, фармацевтичну або реабілітаційну підготовку в закладах освіти іноземних держав та потребують компенсації відмінностей у підготовці), які є:

лікарями та фармацевтами, які закінчили підготовку в інтернатурі, мають стаж роботи за спеціальністю не менше одного року та бажають отримати нову або підтвердити раніше набуту професійну кваліфікацію за лікарською або фармацевтичною спеціальністю, включеною до підрозділів I, II розділу 1 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи;

особами, які здобули вищу освіту за відповідною спеціальністю та бажають отримати нову або підтвердити раніше набуту професійну кваліфікацію за спеціальністю професіонала у сфері охорони здоров'я, включеною до підрозділу III розділу 1 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи;

особами, які здобули вищу або фахову передвищу освіту за відповідною спеціальністю та бажають отримати нову або підтвердити раніше набуту професійну кваліфікацію за спеціальністю фахівця у сфері охорони здоров'я, включеною до підрозділу IV розділу 1 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи.

Вимоги до раніше здобутої освіти / професійної кваліфікації слухачів циклів спеціалізації та тривалість навчання на таких циклах за відповідними спеціальностями визначено у Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними спеціальностями, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25 липня 2023 року № 1347, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 10 серпня 2023 року за № 1362/40418, Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за спеціальностями професіоналів у галузі охорони здоров'я у закладах охорони здоров'я та професіоналів з вищою немедичною освітою, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 23 січня 2024 року № 112, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 30 січня 2024 року за № 159/41504, Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за спеціальностями фахівців у сфері охорони здоров'я, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від ____ 2026 року № ____, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України ____ 2026 року за № ____ (далі – Переліки циклів спеціалізації та тематичного удосконалення).

2. Цикли субспеціалізації проводяться у закладах освіти / наукових установах та є формою профільної вузькоспеціалізованої підготовки для набуття нових / додаткових професійних компетентностей, що дозволяють

здійснювати професійну діяльність за певним профілем роботи у межах відповідної спеціальності.

Навчання на циклах субспеціалізації проходять працівники сфери охорони здоров'я, які бажають отримати право працювати за профілем роботи, включеним до розділу 2 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи.

Вимоги до раніше здобутої освіти / професійної кваліфікації слухачів циклів та тривалість навчання на циклах субспеціалізації за відповідними профілями роботи визначено у Переліках циклів спеціалізації та тематичного удосконалення, зазначених в абзаці сьомому пункту 1 цього розділу.

Навчання на циклах субспеціалізації відбувається як безперервно, так і шляхом поетапного проходження окремих частин програми відповідного циклу субспеціалізації впродовж 5 років, що передують підсумковому оцінюванню результатів навчання, передбаченого цим Положенням.

3. У перший день циклу спеціалізації (субспеціалізації) закладом освіти / науковою установою здійснюється контроль рівня знань особи у формі тестування.

4. Програма підготовки на циклі спеціалізації (субспеціалізації) розробляється фахівцями за відповідною спеціальністю закладу освіти / наукової установи з урахуванням європейських (міжнародних) стандартів і рекомендацій із залученням представників профільних асоціацій та затверджується вченою (педагогічною) радою закладу освіти / наукової установи.

До розроблення програм підготовки на циклах спеціалізації за спеціальностями «Екстрена медицина» та «Медицина невідкладних станів» залучаються фахівці, які мають чинний сертифікат інструктора з надання догоспітальної допомоги та/або сертифікат про проходження міжнародних навчальних програм з екстреної медицини (Менеджмент дорослого критичного пацієнта (ALS – Advanced Life Support) та/або Менеджмент педіатричного критичного пацієнта (EPALS – European Pediatric Advanced Life Support / PALS – European Pediatric Advanced Life Support), та/або Менеджмент травмованого критичного пацієнта на ранньому госпітальному етапі (ATLS – Advanced Trauma Life Support), та/або Догоспітальна допомога при травмах (ITLS – International Trauma Life Support / PHTLS – Prehospital Trauma Life Support), та/або Реагування команди при травмах та катастрофах (TDTR – Trauma and Disaster Team Response)).

5. Програма підготовки на циклі спеціалізації (субспеціалізації) повинна містити: опис профілю програми; перелік професійних компетентностей, що набуваються по закінченні навчання; перелік та обсяги робіт (оглядів, консультацій, операцій, маніпуляцій, процедур, досліджень і догляду за

пацієнтом тощо), виконання яких забезпечує формування усіх необхідних професійних компетентностей; програмні результати навчання; навчальний план та загальний обсяг навчального навантаження; зміст освітніх компонентів програми; форми і методи організації та проведення навчання; матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (перелік лікувально-діагностичного, реабілітаційного, фармацевтичного обладнання, лікарських засобів та медичних виробів, необхідних для забезпечення освітнього процесу); форми та складові поточного, проміжного і підсумкового оцінювання результатів навчання.

6. Освітні компоненти програм підготовки на циклах спеціалізації повинні забезпечувати здобуття повного переліку професійних компетентностей, визначених у професійних стандартах або кваліфікаційних характеристиках (відомості про які внесені до Єдиного реєстру кваліфікацій – Класифікатора професій) на професії, доступ до яких передбачає здобуття відповідних спеціальностей.

Освітні компоненти програм підготовки на циклах субспеціалізації повинні забезпечувати здобуття нових / додаткових професійних компетентностей, які дозволяють здійснювати професійну діяльність за певним профілем роботи щодо виконання завдань та обов'язків у структурному підрозділі певного профілю закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу та/або стосовно окремого контингенту пацієнтів, або окремих вузькоспеціалізованих напрямів професійної діяльності у межах відповідної спеціальності.

7. Проходження циклів спеціалізації (субспеціалізації) передбачає обов'язкову особисту участь слухачів циклів у місці їх проведення та/або дистанційну участь у режимі реального часу.

Практичні і лабораторні заняття передбачають:

особисту присутність слухачів циклів;

обов'язкове відпрацювання слухачами циклів практичних (клінічних) навичок, що здійснюється шляхом симуляційного навчання із застосуванням симуляційних технологій для формування або вдосконалення певних навичок (зокрема вмінь застосовувати процедури, маніпуляції чи техніки), роботу із застосуванням лікувально-діагностичного, реабілітаційного, фармацевтичного обладнання, лікарських засобів та медичних виробів, а також безпосередню роботу біля ліжка пацієнта або роботу в умовах аптеки, лабораторії.

8. Практична частина підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) повинна складати не менше 50 відсотків від загальної тривалості програми циклу спеціалізації (субспеціалізації).

Дистанційне навчання має становити не більше 50 відсотків всього циклу навчання. На період воєнного стану співвідношення тривалості очної і дистанційної частини підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) визначається закладом освіти з урахуванням безпекової ситуації.

9. До викладання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) залучаються науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники, які мають професійну кваліфікацію за спеціальністю, за якою або в межах якої здійснюється підготовка.

До викладання на циклах спеціалізації за спеціальностями «Екстрена медицина» та «Медицина невідкладних станів» мають бути залучені фахівці, зазначені в абзаці другому пункту 4 цього розділу.

За рішенням закладу освіти / наукової установи слухачу циклу спеціалізації (субспеціалізації) можуть бути зараховані окремі освітні компоненти або їх частини на підставі раніше здобутих результатів навчання та/або підтвердженого досвіду професійної діяльності за відповідною спеціальністю.

Зарахування здійснюється за умови встановлення відповідності таких результатів навчання змісту відповідних освітніх компонентів, програмним результатам навчання та професійним компетентностям, визначеним програмою циклу спеціалізації (субспеціалізації).

Зарахування окремих освітніх компонентів або їх частин не звільняє слухача від проходження підсумкового оцінювання результатів навчання, передбаченого цим Положенням.

10. Заходи з оцінювання результатів навчання на циклі спеціалізації (субспеціалізації) складаються з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання, форми та складові яких визначено програмою циклу спеціалізації (субспеціалізації) та розділом III цього Положення.

11. Програми підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) повинні оновлюватись закладами освіти / науковими установами не рідше ніж один раз на три роки.

Підставою для оновлення програми підготовки на циклі спеціалізації (субспеціалізації) є також затвердження або оновлення професійного стандарту або кваліфікаційної характеристики на відповідну професію, галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, що безпосередньо стосуються професійної діяльності за цією професією, зміни законодавства у сфері охорони здоров'я.

III. Підсумкове оцінювання результатів навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації)

1. Результати навчання слухачів циклу, які виконали навчальний план та програму циклу спеціалізації (субспеціалізації), підлягають підсумковому оцінюванню.

Основним завданням підсумкового оцінювання є оцінювання результатів навчання щодо оволодіння професійними компетентностями, визначеними програмою підготовки на циклі спеціалізації (субспеціалізації) та необхідними для отримання професійної кваліфікації за певною спеціальністю або права працювати за певним профілем роботи в межах відповідної спеціальності.

Підсумковому оцінюванню підлягають результати навчання осіб, які пройшли навчання:

на циклах спеціалізації для профільної спеціалізованої підготовки або відновлення професійної діяльності за відповідною спеціальністю згідно із розділом 1 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи;

на циклах субспеціалізації для профільної вузькоспеціалізованої підготовки за відповідним профілем роботи згідно із розділом 2 Номенклатури спеціальностей / профілів роботи.

2. Підсумкове оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклі спеціалізації (субспеціалізації), проводиться комісією з оцінювання результатів навчання (далі – комісія), яка створюється при закладі освіти / науковій установі, в якій особа проходила відповідний цикл.

Для кожної спеціальності створюється окрема комісія. Допускається створення однієї комісії для кількох споріднених спеціальностей.

Підсумкове оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклі субспеціалізації, проводиться комісією за тією спеціальністю, в межах якої здійснюється професійна діяльність за відповідним профілем роботи.

До складу комісії входять працівники закладу освіти / наукової установи, які мають освіту та/або науковий ступінь, що відповідає профілю спеціальності, за якою проводиться підсумкове оцінювання, а також за згодою – представники національних та міжнародних професійних асоціацій, організацій роботодавців, галузевих профспілок. До складу комісії для підсумкового оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклах спеціалізації за спеціальностями «Екстрена медицина» та «Медицина невідкладних станів», обов'язково включається щонайменше один фахівець з числа зазначених в абзаці другому пункту 4 розділу II цього Положення та/або представник державного закладу «Український науково–практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф

Міністерства охорони здоров'я України» або обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

3. Підсумкове оцінювання результатів навчання здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту (далі – кваліфікаційний іспит), компонентами якого є теоретичний (тестовий) іспит та практичний (клінічний) іспит. Програма кваліфікаційного іспиту розробляється фахівцями за спеціальністю закладу освіти / наукової установи та затверджується вченою (педагогічною) радою закладу освіти / наукової установи.

Оцінювання рівня практичної (клінічної) підготовки під час складання практичного (клінічного) іспиту здійснюється в тому числі із застосуванням симуляційних технологій та вирішенням практичних (клінічних) завдань.

Професійні стандарти можуть містити додаткові вимоги до підсумкового оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклі спеціалізації.

4. За результатами підсумкового оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклі спеціалізації, комісія може прийняти одне з таких рішень:

позитивно оцінити результати навчання та присвоїти професійну кваліфікацію;

негативно оцінити результати навчання та відмовити у присвоєнні професійної кваліфікації.

За результатами підсумкового оцінювання результатів навчання осіб, які пройшли навчання на циклі субспеціалізації, комісія може прийняти одне з таких рішень:

позитивно оцінити результати навчання та надати право працювати за профілем роботи;

негативно оцінити результати навчання та відмовити у наданні права працювати за профілем роботи.

5. У разі позитивних результатів підсумкового оцінювання результатів навчання на циклі спеціалізації особі видається сертифікат про присвоєння / підтвердження професійної кваліфікації / рівня професійної кваліфікації у сфері охорони здоров'я згідно з додатком 2 до Порядку проведення атестації (далі – сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації). Сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації підписується керівником закладу освіти / наукової установи та головою атестаційної комісії. Підписи завіряються гербовою або іншою печаткою закладу освіти / наукової установи (за наявності).

У разі позитивних результатів підсумкового оцінювання результатів навчання на циклі субспеціалізації особі видається сертифікат про право

працювати за профілем роботи за формою згідно з додатком 1 до цього Положення, який створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу освіти / наукової установи, в якій проводився цикл субспеціалізації. Невід'ємним додатком до сертифіката про право працювати за профілем роботи є перелік професійних компетентностей, набутих за результатами проходження навчання на циклі субспеціалізації.

6. При негативному результаті підсумкового оцінювання результатів навчання особа вважається такою, що не оволоділа професійними компетентностями, визначеними програмою підготовки на циклі спеціалізації (субспеціалізації), та якій відмовлено у присвоєнні професійної кваліфікації / наданні права працювати за профілем роботи.

7. Рішення комісії оголошується у день проведення підсумкового оцінювання результатів навчання та доводиться до відома особи, результати навчання якої підлягали підсумковому оцінюванню.

8. Протокол з рішенням комісії про присвоєння професійної кваліфікації або надання права працювати за профілем роботи затверджується у десятиденний строк наказом керівника закладу освіти / наукової установи, при якій створена комісія.

9. При негативному результаті підсумкового оцінювання особі, якій за результатами підсумкового оцінювання результатів навчання відмовлено в присвоєнні професійної кваліфікації / наданні права працювати за профілем роботи, видається витяг із протоколу засідання комісії протягом 3 робочих днів з дня засідання такої комісії.

Витяг комісії щодо такої особи створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу освіти / наукової установи, при якій створено комісію, та зберігається разом із документами, поданими особою.

10. Рішення комісії, яким особі відмовлено у присвоєнні професійної кваліфікації / наданні права працювати за профілем роботи, може бути оскаржено відповідно до вимог Закону України «Про адміністративну процедуру».

11. Наявність сертифіката про присвоєння професійної кваліфікації / сертифіката про право працювати за профілем роботи є обов'язковою вимогою для здійснення особою професійної діяльності за спеціальністю / профілем роботи та зайняття відповідної посади у закладі охорони здоров'я / реабілітаційному закладі.

Після присвоєння професійної кваліфікації працівники сфери охорони здоров'я, які бажають продовжувати професійну діяльність за певною спеціальністю, мають здійснювати безперервний професійний розвиток та проходити атестацію відповідно до Положення про систему безперервного професійного розвитку та Порядку проведення атестації.

IV. Навчання на циклах тематичного удосконалення

1. Цикл тематичного удосконалення є заходом безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, зазначених в абзаці другого пункту 2 розділу I цього Положення, що передбачає набуття нових та/або удосконалення раніше набутих професійних компетентностей з окремих розділів спеціальності.

2. Тривалість навчання на циклі тематичного удосконалення визначається програмою циклу тематичного удосконалення та становить один або два тижні.

Вимоги до професійної кваліфікації слухачів циклів тематичного удосконалення за певними спеціальностями / профілями роботи визначено у Переліках циклів спеціалізації та тематичного удосконалення, зазначених в абзаці шостому пункту 1 розділу II цього Положення.

3. Програма циклу тематичного удосконалення розробляється фахівцями за відповідною спеціальністю закладу освіти / наукової установи та затверджується вченою (педагогічною) радою закладу освіти / наукової установи.

4. Програма циклу тематичного удосконалення повинна відповідати принципам доказової медицини / доказової реабілітації, галузевим стандартам у сфері охорони здоров'я, а також передбачати обов'язкове відпрацювання практичних (клінічних) навичок, в тому числі із застосуванням симуляційних технологій.

Відпрацювання практичних (клінічних) навичок має складати не менше 50 відсотків тривалості навчання на циклі тематичного удосконалення.

5. Програма циклу тематичного удосконалення може мати міждисциплінарний характер та передбачати удосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я за різними спеціальностями.

6. У перший день циклу тематичного удосконалення закладом освіти / науковою установою здійснюється контроль рівня знань особи у формі тестування.

7. Навчання на циклі тематичного удосконалення передбачає обов'язкову особисту участь працівника сфери охорони здоров'я у місці його проведення та/або дистанційну участь в режимі реального часу.

За заявками закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів цикл тематичного удосконалення може проводитись у формі виїзного циклу, що передбачає виїзд науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників до цих закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів.

8. Цикл тематичного удосконалення вважається закінченим після успішного складання іспиту, що складається з теоретичного (тестового) та практичного (клінічного) компонентів, визначених програмою циклу тематичного удосконалення.

Оцінювання рівня практичної (клінічної) підготовки під час складання іспиту здійснюється в тому числі із застосуванням симуляційних технологій та вирішенням практичних (клінічних) завдань.

9. Програми циклів тематичного удосконалення повинні оновлюватись закладами освіти / науковими установами не рідше ніж один раз на три роки.

Підставою для оновлення програми циклу тематичного удосконалення є також затвердження або оновлення професійного стандарту або кваліфікаційної характеристики на відповідну професію, галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, що безпосередньо стосуються професійної діяльності за цією професією, зміни законодавства у сфері охорони здоров'я.

10. Працівникам сфери охорони здоров'я, які закінчили навчання та склали іспит, видається сертифікат про проходження циклу тематичного удосконалення за формою згідно з додатком 2 до цього Положення. Сертифікат підписується з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу освіти / наукової установи, в якій проводився такий цикл. Невід'ємним додатком до сертифіката про проходження циклу тематичного удосконалення є перелік професійних компетентностей, набутих та/або удосконалених за результатами проходження навчання на циклі тематичного удосконалення.

V. Планування циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення

1. Планування циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у закладах освіти / наукових установах передбачає визначення потреб у навчанні працівників сфери охорони здоров'я.

Для планування обсягів підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення МОЗ щороку до 01 квітня публікує на своєму вебсайті:

перелік спеціальностей / профілів роботи, за якими є потреба у першочерговій підготовці для сфери охорони здоров'я на наступні 1–3 роки на циклах спеціалізації (субспеціалізації);

перелік тематичних напрямів, за якими є потреба у першочерговій підготовці для сфери охорони здоров'я у наступному календарному році на циклах тематичного удосконалення.

Планування циклів безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я сил безпеки й оборони України здійснюється згідно з вимогами нормативно-правових актів відповідних центральних органів виконавчої влади.

2. Заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади комунальної форми власності та заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади приватної форми власності та фізичні особи – підприємці, які уклали договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій та відповідають критеріям згідно із пунктом 5 розділу XII цього Положення (далі – суб'єкти господарювання), мають право щороку до 01 травня подавати до Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій (далі – структурний підрозділ з питань охорони здоров'я) за територіальним принципом інформацію про потребу у навчанні працівників сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти державного бюджету на наступний календарний рік.

Така інформація подається щодо працівників сфери охорони здоров'я, які перебувають у трудових відносинах із зазначеними суб'єктами господарювання.

Разом із інформацією про потребу у навчанні працівників сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти державного бюджету суб'єкти господарювання подають інформацію про відповідність критеріям згідно із пунктом 5 розділу XII цього Положення:

реквізити (дата та номер) договору (договорів) про медичне обслуговування населення, строк договору (договорів);

інформацію про перелік пакетів медичних послуг, за якими укладено договори.

3. Структурний підрозділ з питань охорони здоров'я складає плани-заяви на наступний рік за формою згідно з додатком 3 до цього Положення і до 01 червня поточного року направляє до відповідних закладів освіти /

наукових установ, що здійснюють підготовку за кошти державного бюджету. Копія планів-заяв направляється структурними підрозділами з питань охорони здоров'я до МОЗ.

Плани-заяви складаються структурним підрозділом з питань охорони здоров'я з урахуванням:

переліків спеціальностей / профілів роботи та тематичних напрямів, за якими є потреба у першочерговій підготовці для сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та циклах тематичного удосконалення, опублікованих на вебсайті МОЗ;

результатів проведеного структурним підрозділом з питань охорони здоров'я аналізу першочергової потреби у навчанні працівників сфери охорони здоров'я для відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

інформації про потребу у підготовці, поданої суб'єктами господарювання, зазначеними в пункті 2 цього розділу.

Якщо структурний підрозділ з питань охорони здоров'я направляє плани-заяви до двох і більше закладів освіти / наукових установ, вказана в планах-заявах кількість слухачів циклів тематичного удосконалення та/або циклів спеціалізації (субспеціалізації) за спеціальностями повинна відповідати визначеній структурним підрозділом з питань охорони здоров'я потребі у навчанні працівників сфери охорони здоров'я для відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Дублювання інформації про потребу у навчанні працівників сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення в планах-заявах, які подаються до різних закладів освіти / наукових установ не дозволяється.

4. Щороку до 01 червня інформацію про потребу у навчанні працівників сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти державного бюджету у наступному календарному році до закладів освіти / наукових установ, що здійснюють підготовку за кошти державного бюджету, подають:

заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади, що належать до сфери управління МОЗ та планують направлення працівників сфери охорони здоров'я на навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення за кошти державного бюджету;

заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади, що належать до сфери управління органів державної влади (крім МОЗ) та планують направлення працівників сфери охорони здоров'я на навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення за кошти цих закладів.

5. До закладів освіти / наукових установ у разі потреби в навчанні працівників сфери охорони здоров'я на циклах спеціалізації

(субспеціалізації) або тематичного удосконалення за кошти фізичних (юридичних) осіб згідно з навчально-виробничими планами закладів освіти / наукових установ мають право звернутись:

заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади та фізичні особи – підприємці, з якими працівники сфери охорони здоров'я перебувають у трудових відносинах, фізичні особи – підприємці з числа працівників сфери охорони здоров'я;

працівники сфери охорони здоров'я незалежно від наявності трудових відносин.

6. На підставі планів-заяв структурних підрозділів з питань охорони здоров'я, заяв закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, заяв працівників сфери охорони здоров'я, власних розрахунків прогнозованої кількості слухачів циклів за кошти фізичних (юридичних) осіб, переліків спеціальностей / профілів роботи та тематичних напрямів, за якими є потреба у першочерговій підготовці для сфери охорони здоров'я за кошти державного бюджету, державні та приватні заклади освіти / наукові установи складають проекти навчально-виробничих планів на наступний календарний рік за формою згідно з додатком 4 до цього Положення та щороку до 15 жовтня направляють їх на погодження в МОЗ.

У випадку планування проведення виїзних циклів тематичного удосконалення, форма їх проведення обов'язково зазначається у проекті навчально-виробничого плану із зазначенням закладу освіти / наукової установи та місця проведення.

7. За результатами вивчення проектів навчально-виробничих планів, МОЗ до 15 листопада поточного року приймає рішення щодо погодження або відмови у погодженні проектів навчально-виробничих планів закладів освіти / наукових установ, що здійснюють підготовку за кошти державного бюджету.

8. Підставами для відмови у погодженні проектів навчально-виробничих планів закладів освіти / наукових установ, визначених пунктом 7 цього розділу є:

1) невиконання у попередньому році, крім року набуття чинності цим Положенням, вимог пункту 10 цього розділу;

2) негативний результат моніторингу, передбаченого пунктом 2 розділу Х цього Положення.

9. Відповідно до навчально-виробничих планів заклади освіти / наукові установи, що здійснюють підготовку за кошти державного бюджету,

направляють путівки за формою згідно з додатком 5 до цього Положення до 01 грудня поточного року на 1 півріччя наступного року і до 15 травня наступного року на 2 півріччя наступного року в структурні підрозділи з питань охорони здоров'я (для суб'єктів господарювання, зазначених у пункті 2 цього розділу) та до закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів.

У разі наявності невикористаних путівок на навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення за кошти державного бюджету, заклади освіти / наукові установи видають такі путівки працівникам сфери охорони здоров'я, які звернулись до цих закладів / установ самостійно.

Заклади освіти / наукові установи до 15 грудня розміщують навчально-виробничі плани, погоджені МОЗ, на власних вебсайтах.

10. Заклади освіти / наукові установи, що здійснюють підготовку за кошти державного бюджету, у строк до 15 лютого щороку направляють до МОЗ річні звіти про виконання навчально-виробничого плану за формою згідно з додатком 6 до цього Положення.

VI. Особливості планування циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у комунальних закладах освіти

1. Планування циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у комунальних закладах освіти здійснюється з урахуванням вимог пунктів 1, 2 розділу V цього Положення.

2. Заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади, з якими працівники сфери охорони здоров'я перебувають у трудових відносинах, фізичні особи – підприємці з числа працівників сфери охорони здоров'я, подають до комунального закладу освіти інформацію про потребу в проходженні циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення для працівників сфери охорони здоров'я.

Працівники сфери охорони здоров'я мають право самостійно звернутися до комунального закладу освіти для проходження навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Інформацію про потребу в проходженні циклів спеціалізації для відновлення професійної діяльності працівників сфери охорони здоров'я, зазначених в абзацах другого, четвертому пункту 1 розділу VII цього Положення, подають структурні підрозділи з питань охорони здоров'я.

3. На підставі поданої інформації комунальні заклади освіти складають календарно-тематичні плани на рік, погоджують їх на засіданні педагогічної ради / вченої ради та подають до структурних підрозділів з питань охорони

здоров'я, які видають наказ щодо післядипломної підготовки працівників сфери охорони здоров'я на наступний рік.

4. Комунальні заклади освіти до 01 грудня поточного року відповідно до календарно-тематичних планів направляють путівки на наступний рік за формою згідно з додатком 7 до цього Положення на адреси закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, з якими працівники сфери охорони здоров'я перебувають в трудових відносинах, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я, фізичним особам – підприємцям з числа працівників сфери охорони здоров'я, які подали інформацію про потребу у підготовці працівників сфери охорони здоров'я, працівникам сфери охорони здоров'я, які самостійно звернулись до комунальних закладів освіти.

5. Комунальні заклади освіти щороку у строк до 15 лютого направляють до структурних підрозділів з питань охорони здоров'я річні звіти про обсяги підготовки працівників сфери охорони здоров'я за регіональним замовленням та за кошти фізичних (юридичних) осіб, які включають інформацію про:

назви проведених у звітному році циклів спеціалізації та субспеціалізації із зазначенням кількості слухачів циклів (запланованої; які пройшли навчання (отримали негативний результат підсумкового оцінювання); які отримали відповідний сертифікат; яких було відраховано з навчання);

назви проведених у звітному році циклів тематичного удосконалення із зазначенням кількості слухачів циклів (запланованої; які пройшли навчання (отримали негативний результат підсумкового оцінювання); які отримали відповідний сертифікат; яких було відраховано з навчання).

6. Структурні підрозділи з питань охорони здоров'я щороку у строк до 01 квітня подають МОЗ зведену інформацію про обсяги підготовки працівників сфери охорони здоров'я за регіональним замовленням та за кошти фізичних (юридичних) осіб за формою, наведеною у додатку 8 до цього Положення.

VII. Направлення і зарахування на цикли спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення

1. Направлення працівників сфери охорони здоров'я на цикли спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення здійснюється за путівками закладів освіти / наукових установ.

Направлення на цикли спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення працівників сфери охорони здоров'я, які перебувають (перебували) на військовій службі у Збройних Силах України та інших

військових формуваннях під час дії воєнного стану, здійснюється в першочерговому порядку.

У разі відсутності місця працевлаштування направлення таких працівників сфери охорони здоров'я на цикли спеціалізації з метою відновлення професійної діяльності (зміни спеціальності (спеціалізації) для відновлення професійної діяльності) здійснюється структурними підрозділами з питань охорони здоров'я.

Направлення на цикли спеціалізації працівників сфери охорони здоров'я, які здійснювали професійну діяльність на територіях України, тимчасово окупованих Російською Федерацією, з метою відновлення професійної діяльності на території України, за відсутності місця працевлаштування, здійснюється структурними підрозділами з питань охорони здоров'я.

До отримання сертифіката про присвоєння професійної кваліфікації працівник сфери охорони здоров'я з числа осіб, визначених абзацами другим, четвертим цього пункту, зараховується на посаду лікаря-стажиста або стажиста за іншою професією працівника сфери охорони здоров'я до відновлення професійної діяльності.

2. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та особи, які пройшли медичну, фармацевтичну або реабілітаційну підготовку в закладах освіти іноземних держав, приймаються на навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення на контрактній основі або відповідно до міждержавних угод, крім громадян Республіки Польща, які приймаються на навчання з дотриманням вимог Закону України «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України».

3. Після одержання путівки керівник закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, з яким працівник сфери охорони здоров'я перебуває у трудових відносинах, видає наказ про відрядження цього працівника на цикл спеціалізації (субспеціалізації) або цикл тематичного удосконалення.

4. Заклад охорони здоров'я / реабілітаційний заклад, що направляє працівника сфери охорони здоров'я на цикл спеціалізації (субспеціалізації) або цикл тематичного удосконалення, забезпечує його такими документами:

путівкою на навчання від закладу освіти / наукової установи, з включенням даних про відряджену особу, яка завірена підписом керівника закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу і печаткою закладу (за наявності);

посвідченням про відрядження / копією наказу про відрядження.

5. Структурні підрозділи з питань охорони здоров'я, що направляють працівника сфери охорони здоров'я на цикл спеціалізації, забезпечують його путівкою на навчання від закладу освіти / наукової установи, з включенням даних про цього працівника, яка завірена кваліфікованим електронним підписом керівника відповідного структурного підрозділу з питань охорони здоров'я.

6. Працівник сфери охорони здоров'я, який прибув до закладу освіти / наукової установи, перед проходженням циклу спеціалізації (субспеціалізації) або циклу тематичного удосконалення пред'являє:

путівку на навчання;

посвідчення про відрядження / копію наказу про відрядження (крім фізичних осіб – підприємців з числа працівників сфери охорони здоров'я, працівників сфери охорони здоров'я, визначених абзацами другим, четвертим пункту 1 цього розділу, працівників сфери охорони здоров'я, які самостійно звернулись до закладу освіти / наукової установи);

паспорт громадянина України або один з таких документів, як копію та переклад на українську мову паспортного документа іноземця або документа, що посвідчує особу без громадянства, та/або копію документа, що посвідчує особу та підтверджує її спеціальний статус, або копію рішення про визнання особою без громадянства, видане Державною міграційною службою України (для іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах);

копію документа про освіту або копію та переклад на українську мову документа про освіту (для іноземного документа – разом з копією свідоцтва про його визнання в Україні в Порядку визнання здобутих в іноземних закладах вищої освіти ступенів вищої освіти, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2015 року № 504 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 вересня 2022 року № 784), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 614/27059, або в Порядку визнання в Україні документів про загальну середню, професійну (професійно-технічну), фахову передвищу освіту, що відповідають 2–5 рівням Національної рамки кваліфікацій, виданих закладами освіти іноземних держав, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2015 року № 504 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 вересня 2022 року № 784), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 615/27060);

сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації або сертифікат лікаря-спеціаліста чи фармацевта-спеціаліста, чи спеціаліста (за наявності), свідоцтво (сертифікат) про проходження циклу спеціалізації (субспеціалізації) (за наявності), посвідчення про кваліфікаційну категорію

(за наявності), або засвідчену в установленому законодавством порядку копію та переклад українською мовою документа, що підтверджує кваліфікацію лікаря-спеціаліста чи фармацевта-спеціаліста, чи спеціаліста (за наявності) за відповідною спеціальністю, виданого з дотриманням вимог законодавства іноземної країни;

для лікарів та фармацевтів з числа громадян України – трудову книжку (у разі наявності) або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, або довідку про проходження військової служби (трудова діяльність) військовослужбовцями медичних (фармацевтичних) спеціальностей, або довідку про проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу медичних (фармацевтичних) спеціальностей;

для осіб з числа іноземців та осіб без громадянства – документ, що підтверджує рівень володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

працівники сфери охорони здоров'я з числа іноземців та осіб без громадянства, а також громадяни України, які закінчили заклади вищої освіти іноземних держав, та які прибули до закладу освіти / наукової установи, перед проходженням циклу спеціалізації, як компенсаційного навчального курсу також пред'являють:

копію документа про успішне складання «Крок-3» та іспиту з оволодіння практичними навичками за спеціальністю, яка є обов'язковою передумовою для отримання вторинної спеціалізації;

державний сертифікат або витяг з Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою, що засвідчує рівень володіння державною мовою не нижче середнього рівня другого ступеня (B2) або документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни).

7. Працівники сфери охорони здоров'я заповнюють особисту картку слухача в електронній формі, дані якої звіряються з пред'явленими документами і разом з даними путівок використовуються для обліку та складання звіту закладами освіти / науковими установами.

Особиста картка в електронній формі включає такі відомості:

назва циклу;

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дату народження працівника сфери охорони здоров'я;

найменування закладу освіти, в якому здобуто фахову передвищу або вищу освіту, рік його закінчення, спеціальність;

відомості про диплом про освіту, дата та номер диплому, дата видачі;

найменування закладу освіти, в якому проходила підготовка в інтернатурі (навчання на циклі спеціалізації), рік його закінчення, спеціальність (у разі проходження такої підготовки);

відомості про сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації або сертифікат лікаря-спеціаліста чи фармацевта-спеціаліста, чи спеціаліста (за наявності), свідоцтво (сертифікат) про проходження циклу спеціалізації (субспеціалізації) (за наявності), посвідчення про кваліфікаційну категорію (за наявності);

відомості про документ, що підтверджує кваліфікацію лікаря-спеціаліста чи фармацевта-спеціаліста, чи спеціаліста (за наявності) за відповідною спеціальністю, виданого з дотриманням вимог законодавства іноземної країни (для осіб з числа іноземців та осіб без громадянства; осіб, які пройшли медичну, фармацевтичну або реабілітаційну підготовку в закладах освіти іноземних держав);

посада та місце працевлаштування, населений пункт, область (за наявності).

8. Зарахування працівників сфери охорони здоров'я на цикли спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення оформлюється наказом керівника закладу освіти / наукової установи.

9. Працівники сфери охорони здоров'я з інших населених пунктів забезпечуються гуртожитком на період проходження циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення.

VIII. Проходження симуляційних тренінгів або тренінгів з оволодіння практичними навичками

1. Симуляційний тренінг або тренінг з оволодіння практичними навичками (далі – тренінг) є заходом безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, зазначених в абзаці другому пункту 2 розділу I цього Положення, що передбачає набуття певної практичної (клінічної) навички в умовах штучно створеного, наближеного до реальності професійного середовища для забезпечення максимальної безпеки пацієнтів та працівників сфери охорони здоров'я.

2. Інформація про проведення тренінгу вноситься до електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я відповідно до Положення про систему безперервного професійного розвитку та Порядку функціонування електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20 лютого 2024 року № 281, зареєстрованого в

Міністерстві юстиції України 13 березня 2024 року за № 368/41713 (далі – Порядок функціонування електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку).

3. Тренінги проводяться на базі симуляційних (навчально-тренінгових) центрів, навчальних (навчально-виробничих) аптек закладів освіти / наукових установ, навчально-тренувальних відділів центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф або інших провайдерів заходів безперервного професійного розвитку, що мають відповідне матеріально-технічне забезпечення та використовують симуляційні технології для реалізації навчального процесу.

4. Проведення тренінгу забезпечується інструкторами, які мають чинні сертифікати, що підтверджують їх підготовку за темою тренінгу відповідно до програми, затвердженої керівником закладу освіти / наукової установи, центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф або іншого провайдера заходів безперервного професійного розвитку.

5. Програма тренінгу повинна розроблятися з урахуванням принципів симуляційного навчання та передбачати послідовне формування в учасників тренінгу практичної (клінічної) навички, яка є предметом тренінгу.

6. Структура тренінгу повинна включати такі складові:

1) вступна частина (до 20 % тривалості тренінгу):

вхідний контроль рівня знань та/або підготовки учасників тренінгу у вигляді тестування;

брифінг (короткий інструктаж щодо організації тренінгу, цілей, очікуваних результатів та правил взаємодії);

демонстрація інструктором застосування практичної (клінічної) навички, яка є предметом тренінгу;

2) основна частина (до 70 % тривалості тренінгу):

індивідуальне відпрацювання відповідної практичної (клінічної) навички кожним учасником тренінгу;

закріплення практичної (клінічної) навички у рамках симуляційних практичних (клінічних) сценаріїв;

дебрифінг (обговорення результатів виконання завдань, зворотний зв'язок, аналіз дій);

3) підсумкова частина (до 10 % тривалості тренінгу) – підсумкове оцінювання кожного учасника тренінгу, який демонструє застосування практичної (клінічної) навички у певній практичній (клінічній) ситуації.

6. Безпосереднє відпрацювання практичної (клінічної) навички або симуляційне відпрацювання під час тренінгу передбачає навчальне навантаження на одного інструктора не більше чотирьох – шести учасників.

7. Під час основної частини тренінгу інструктор здійснює формувальне оцінювання учасників тренінгу, що дає змогу скоригувати процес набуття практичної (клінічної) навички кожним конкретним учасником тренінгу.

8. Результатом проходження тренінгу має бути набуття та/або вдосконалення певної практичної (клінічної) навички або кількох практичних (клінічних) навичок (зокрема вмінь застосовувати процедури, маніпуляції чи техніки в індивідуальній професійній практиці).

9. Критерії підсумкового оцінювання учасників тренінгу визначаються контрольним листом (чек-листом), складеним на основі алгоритму дій у певній практичній (клінічній) ситуації. Кожному пункту алгоритму дій присвоюється певна кількість балів, що може бути різною залежно від складності. Максимальна кількість балів, яку може отримати учасник тренінгу за результатами оцінювання, становить 100 балів. Оцінювання вважається позитивним, якщо учасник тренінгу набрав не менше ніж 70 балів.

10. Працівникам сфери охорони здоров'я, які пройшли тренінг та отримали позитивний результат підсумкового оцінювання, видається сертифікат про проходження симуляційного тренінгу / тренінгу з оволодіння практичними навичками за формою згідно з додатком 9 до цього Положення, який створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника провайдера заходів безперервного професійного розвитку, що проводив тренінг.

11. Провайдер заходів безперервного професійного розвитку формує і видає сертифікати про проходження симуляційного тренінгу / тренінгу з оволодіння практичними навичками та через електронний кабінет подає адміністратору електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я інформацію за результатами проведення тренінгу (навчальні матеріали, інформацію про учасників тренінгу та видані сертифікати) відповідно до вимог пункту 7 розділу VII Порядку функціонування електронної системи забезпечення безперервного професійного розвитку.

ІХ. Видача, реєстрація та облік документів про закінчення навчання

1. Працівнику сфери охорони здоров'я, який успішно закінчив навчання на циклі спеціалізації (субспеціалізації) або циклі тематичного удосконалення, або пройшов тренінг, видається відповідний сертифікат, передбачений абзацами першим і другим пункту 5 розділу ІІІ, пунктом 10 розділу ІV та пунктом 10 розділу VІІІ цього Положення.

Сертифікат, передбачений абзацами першим і другим пункту 5 розділу ІІІ цього Положення, видається на підставі витягу із протоколу комісії щодо рішення, прийнятого стосовно особи, яка успішно закінчила навчання на циклі спеціалізації (субспеціалізації). Витяг створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису голови відповідної комісії та зберігається разом із документами, поданими працівником сфери охорони здоров'я.

2. У разі втрати або пошкодження сертифіката, передбаченого абзацами першим і другим пункту 5 розділу ІІІ, пунктом 10 розділу ІV та пунктом 10 розділу VІІІ цього Положення, заклад освіти / наукова установа, інший провайдер заходів безперервного професійного розвитку виготовляє та видає дублікат цього сертифіката за заявою працівника сфери охорони здоров'я.

3. Для реєстрації виданих сертифікатів, передбачених абзацами першим і другим пункту 5 розділу ІІІ, пунктом 10 розділу ІV та пунктом 10 розділу VІІІ цього Положення, та їх дублікатів для кожного типу сертифікатів ведуться відповідні журнали (в тому числі в електронній формі), до яких вносяться такі дані:

- порядковий реєстраційний номер сертифіката;
- дата видачі сертифіката;
- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) працівника сфери охорони здоров'я, який отримав сертифікат;
- підпис працівника сфери охорони здоров'я, який отримав сертифікат;
- інформація про дату видачі дублікату сертифіката;
- підпис працівника сфери охорони здоров'я, який отримав дублікат сертифіката.

4. У разі невиконання навчального плану та програми циклу спеціалізації (субспеціалізації) або циклу тематичного удосконалення, а також у випадку невиконання умов договору про надання освітніх послуг працівник сфери охорони здоров'я відраховується наказом керівника закладу освіти / наукової установи з видачею відповідної довідки із зазначенням причини відрахування. Довідка створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу освіти / наукової установи.

Х. Забезпечення та моніторинг якості освіти на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення

1. Усі процеси підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у закладі освіти / науковій установі повинні охоплюватися внутрішньою системою забезпечення якості освіти, складники якої визначено частиною третьою статті 41 Закону України «Про освіту».

2. МОЗ здійснює періодичний вибірковий моніторинг якості освіти та освітньої діяльності (далі – моніторинг) на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення, що проводяться у закладах освіти / наукових установах.

Моніторинг здійснюється за рішенням МОЗ із залученням Державного некомерційного товариства «Центр якості освіти Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДНТ «Центр якості освіти МОЗ»), а також представників учасників проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги, зареєстрованих відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» (за згодою), та/або представників профільних асоціацій (за згодою).

Моніторинг здійснюється в одному або одночасно кількох закладах освіти / наукових установах та охоплює один або кілька циклів спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення.

3. Моніторинг проводиться шляхом аналізу матеріалів (документації, статистичної або оперативної інформації, результатів опитування та спостереження за освітнім процесом та інших), що дають можливість оцінити якість освіти та освітньої діяльності на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за такими критеріями:

1) відповідність програм циклів професійним стандартам та/або кваліфікаційним характеристикам, галузевим стандартам у сфері охорони здоров'я, європейським (міжнародним) стандартам і рекомендаціям;

2) організація освітнього процесу та внутрішнє забезпечення якості;

3) кадрове забезпечення освітнього процесу;

4) навчально-методичне забезпечення освітнього процесу;

5) матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу;

6) організація практичної (клінічної) підготовки;

7) організація та проведення оцінювання результатів навчання.

Зазначені матеріали подаються закладом освіти / науковою установою на вимогу МОЗ протягом 5 робочих днів.

Моніторинг здійснюється не частіше 1 разу на рік та триває не довше 30 робочих днів з дня надходження зазначених матеріалів.

Позитивний або негативний результат моніторингу визначається на підставі загального результату оцінки зазначених матеріалів.

4. Результати моніторингу зазначаються у звіті за результатами моніторингу (далі – звіт), який готує ДНТ «Центр якості освіти МОЗ».

Звіт повинен містити рекомендації щодо покращення якості освіти та освітньої діяльності на відповідних циклах спеціалізації (субспеціалізації) та/або тематичного удосконалення.

Звіт не пізніше ніж протягом 10 робочих днів після затвердження надсилається до закладу освіти / наукової установи, в якому проводився моніторинг, а також органу, до сфери управління якого належить цей заклад освіти / наукова установа, та оприлюднюється на вебсайті ДНТ «Центр якості освіти МОЗ».

Заклад освіти / наукова установа не пізніше ніж протягом 30 робочих днів після отримання звіту інформує МОЗ та ДНТ «Центр якості освіти МОЗ» про вжиті заходи щодо врахування наданих рекомендацій.

5. У разі негативного результату моніторингу до звіту вноситься рекомендація щодо необхідності припинення проведення та виключення з навчально-виробничого (календарно-тематичного) плану закладу освіти / наукової установи відповідного (их) циклу (ів) спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення.

У разі прийняття рішення щодо припинення проведення циклу (ів) спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення у закладі освіти / науковій установі слухачі, які навчаються у цьому закладі освіти / науковій установі, переводяться до іншого закладу освіти / наукової установи.

Такі заклади освіти / наукові установи після врахування у повному обсязі наданих у звіті рекомендацій можуть подавати до МОЗ матеріали, зазначені у пункті 3 цього розділу, для проведення повторного моніторингу.

XI. Проходження професійного стажування

1. Професійне стажування (далі – стажування) є заходом безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, зазначених в

абзаці другому пункту 2 розділу I цього Положення, що передбачає набуття практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у межах відповідної спеціальності.

Працівник сфери охорони здоров'я проходить стажування у закладі охорони здоров'я / реабілітаційному закладі, з яким він не перебуває в трудових відносинах.

2. Стажування можуть проходити працівники сфери охорони здоров'я, які здійснюють професійну діяльність за спеціальностями, включеними до Номенклатури спеціальностей / профілів роботи.

Вимоги цього розділу не поширюються на стажування в інших країнах.

3. Стажування здійснюється українською мовою під наглядом керівника відповідного структурного підрозділу (відділення) закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу.

4. Для моніторингу за виконанням завдань та обов'язків у рамках програми стажування наказом керівника закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, де відбувається стажування, призначається куратор стажування.

Куратор стажування призначається з числа працівників сфери охорони здоров'я, які мають ступінь магістра та спеціальність відповідно до Номенклатури спеціальностей / профілів роботи, що відповідає профілю стажування, та досвід роботи за цією спеціальністю не менше 7 років, у тому числі досвід застосування практичних навичок, що є предметом стажування, не менше одного року.

5. Строк стажування становить від 5 робочих до 30 календарних днів в залежності від спеціальності та переліку професійних компетентностей, які набуває та/або удосконалює працівник сфери охорони здоров'я за результатами проходження стажування, та визначається у програмі стажування.

Програма стажування затверджується наказом керівника закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, на базі якого працівник сфери охорони здоров'я проходить стажування.

Час стажування зараховується до стажу роботи зі спеціальності.

6. Стажування проводиться на базі закладу охорони здоров'я (в тому числі фармацевтичного (аптечного) закладу) / реабілітаційного закладу, який відповідає таким вимогам:

наявність ліцензії на господарську діяльність з медичної практики зі спеціальності, за якою здійснюється стажування, для стажування фармацевтичних працівників – ліцензії на право провадження господарської

діяльності з виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки та/або ліцензії на право провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами та участі у державних соціальних програмах, зокрема програмах реімбурсації вартості лікарських засобів, або ліцензії на право провадження господарської діяльності з оптової торгівлі лікарськими засобами;

наявність необхідної кількості кураторів із розрахунку 1 куратор, працевлаштований у закладі охорони здоров'я / реабілітаційному закладі на умовах повної зайнятості, на 2 працівників, що проходять стажування;

наявність затвердженої програми стажування;

забезпеченість обладнанням, необхідним для удосконалення, набуття професійних компетентностей та іншими необхідними навчальними матеріалами;

наявність можливості надати працівникам сфери охорони здоров'я, що проходять стажування, обсяг роботи відповідно до програми стажування.

7. Програма стажування повинна включати інформацію згідно із абзацом десятим підпункту 3 пункту 9 Положення про систему безперервного професійного розвитку, та:

оновлюватись щорічно;

ґрунтуватись на відповідних принципах доказової медицини, доказової реабілітації;

бути опублікованою на офіційному вебсайті закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, де проходить стажування;

включати перелік професійних компетентностей, які набуває або удосконалює працівник сфери охорони здоров'я за результатами проходження стажування;

включати методологію оцінювання зміни в професійних компетентностях працівників та порядок оцінювання за результатами проходження програми стажування;

відповідати професійному стандарту або кваліфікаційній характеристиці на професію, доступ до якої передбачає наявність відповідної спеціальності.

8. Працівник сфери охорони здоров'я має право проходити стажування на підставі договору між суб'єктом господарювання, який є місцем працевлаштування працівника сфери охорони здоров'я, та закладом охорони здоров'я / реабілітаційним закладом, на базі якого проводиться стажування, або за власною заявою та договором із таким закладом.

У разі направлення працівника сфери охорони здоров'я на стажування суб'єктом господарювання, такий суб'єкт господарювання відряджає працівника сфери охорони здоров'я для проходження стажування.

Працівник сфери охорони здоров'я пред'являє:

- 1) наказ або копію наказу про відрядження;
- 2) документи, що посвідчують його особу;
- 3) документи про освіту та професійну кваліфікацію:
диплом про освіту;
сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації або сертифікат лікаря-спеціаліста чи фармацевта-спеціаліста, чи спеціаліста (за наявності), свідоцтво (сертифікат) про проходження циклу спеціалізації (субспеціалізації) (за наявності), посвідчення про кваліфікаційну категорію (за наявності).

9. Перед проходженням стажування здійснюється контроль рівня знань працівника сфери охорони здоров'я у формі тестування.

10. Працівник сфери охорони здоров'я зараховується на стажування наказом керівника закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, де проходить стажування.

11. За якість підготовки за програмою стажування відповідає керівник закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, де відбувається стажування.

12. Стажування вважається пройденим після засвоєння програми стажування та успішного складання іспиту.

Іспит складається з:

оцінки практичних (клінічних) навичок, в тому числі із застосуванням симуляційних технологій (в симуляційних центрах, на манекенах);

вирішення практичних (клінічних) завдань, що передбачає розгляд трьох ситуаційних завдань на практичне (клінічне) мислення.

13. Працівникам сфери охорони здоров'я, які пройшли стажування та склали іспит, видається сертифікат про проходження професійного стажування за формою згідно з додатком 10 до цього Положення, який створюється в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису керівника закладу охорони здоров'я / реабілітаційного закладу, в якому проходило стажування.

Невід'ємним додатком до сертифікату про проходження професійного стажування є перелік професійних компетентностей, набутих та/або удосконалених за результатами проходження стажування.

Реєстрація виданих сертифікатів про проходження професійного стажування, виготовлення та видача їх дублікатів здійснюється закладом

охорони здоров'я / реабілітаційним закладом відповідно до вимог пунктів 2, 3 розділу IX цього Положення.

ХІІ. Фінансування підготовки

1. Фінансування підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, з урахуванням обсягу бюджетних призначень, передбачених на відповідний рік відповідним розпорядникам бюджетних коштів, а також за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб та інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування підготовки на циклах спеціалізації іноземців та осіб без громадянства, а також громадян України, які закінчили заклади вищої освіти іноземних держав, відбувається за кошти фізичних (юридичних) осіб або відповідно до міждержавних угод.

Громадяни Республіки Польща приймаються на навчання з дотриманням вимог Закону України «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України».

Планування обсягів підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у державних та приватних закладах освіти / наукових установах здійснюється відповідно до розділу V цього Положення в межах обсягу бюджетних призначень, передбачених на відповідний рік відповідним розпорядникам коштів державного бюджету.

Планування обсягів підготовки на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення у комунальних закладах освіти здійснюється відповідно до розділу VI цього Положення в межах обсягу бюджетних призначень, передбачених на відповідний рік відповідним розпорядникам коштів місцевих бюджетів.

2. Навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення працівників комунальних закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів та закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, що належать до сфери управління МОЗ, а також працівників сфери охорони здоров'я, визначених абзацом другим пункту 1 розділу VII цього Положення, здійснюється за кошти державного бюджету та кошти фізичних (юридичних) осіб.

Навчання на циклах спеціалізації з метою відновлення професійної діяльності на території України працівників сфери охорони здоров'я, визначених абзацом четвертим пункту 1 розділу VII цього Положення, здійснюється за кошти державного бюджету.

Працівники сфери охорони здоров'я, зазначені в абзацах першому, другому цього пункту, які бажають пройти навчання на циклах спеціалізації

(субспеціалізації) та тематичного удосконалення за спеціальностями / профілями роботи та тематичними напрямками, в яких є першочергова потреба для сфери охорони здоров'я, визначена МОЗ, мають право пройти таке навчання за кошти державного бюджету у разі наявності вільних місць після врахування потреб закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, які згідно із цим Положенням мають право направляти працівників на навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти державного бюджету.

Навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення працівників закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів, що належать до сфери управління інших органів державної влади, здійснюється за кошти цих закладів та кошти фізичних (юридичних) осіб.

3. Працівники сфери охорони здоров'я мають право за власним бажанням проходити навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення за кошти фізичних (юридичних) осіб та звернутись для цього до відповідного закладу освіти / наукової установи.

Навчання за кошти фізичних (юридичних) осіб здійснюється на підставі договорів про надання платних послуг із закладом освіти / науковою установою.

4. Навчання на циклах спеціалізації працівника сфери охорони здоров'я у разі відновлення професійної діяльності (крім осіб, визначених абзацами другим, четвертим пункту 1 розділу VII цього Положення) здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

5. Навчання на циклах спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення працівників закладів охорони здоров'я / реабілітаційних закладів приватної форми власності, фізичних осіб – підприємців здійснюється за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Заклади охорони здоров'я / реабілітаційні заклади приватної форми власності та фізичні особи – підприємці, які укладають договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій у році планування циклів спеціалізації (субспеціалізації) та тематичного удосконалення або році проведення циклу спеціалізації (субспеціалізації), тематичного удосконалення, мають право на підготовку працівників сфери охорони здоров'я, які перебувають з ними у трудових відносинах, за кошти державного бюджету у разі відповідності таким критеріям:

спеціальність, за якою проводиться цикл спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення, відповідає умовам закупівлі пакету медичних послуг за укладеним договором про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій;

спеціальність, за якою проводиться цикл спеціалізації (субспеціалізації) або тематичного удосконалення, відповідає спеціальностям / профілями роботи та тематичним напрямам, в яких є першочергова потреба для сфери охорони здоров'я, визначена МОЗ;

укладення договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій на строк не менше року.

6. Проходження стажування та симуляційних тренінгів або тренінгів з оволодіння практичними навичками здійснюється за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб та інших джерел, не заборонених законодавством.

Оплата праці кураторів стажування, які забезпечують виконання програми стажування, здійснюється згідно з чинним законодавством та умовами колективного договору.

**В.о. начальника Управління
медичних кадрів, освіти і науки**

Марія БОМКО